

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA WIELKOPOLSKIEGO

Poznań, dnia 14 grudnia 2017 r.

Poz. 8518

ZARZĄDZENIE ZASTĘPCZE NR KN-I.4102.55.2017.16 WOJEWODY WIELKOPOLSKIEGO

z dnia 12 grudnia 2017 r.

w sprawie nadania ulicy 23 Stycznia położonej w miejscowości Wągrowiec nazwy Pawła E. Strzeleckiego

Na podstawie art. 6 ust. 2 ustawy z dnia 1 kwietnia 2016 r. o zakazie propagowania komunizmu lub innego ustroju totalitarnego przez nazwy jednostek organizacyjnych, jednostek pomocniczych gminy, budowli, obiektów i urządzeń użyteczności publicznej oraz pomniki (Dz. U. z 2016 r. poz. 744 i z 2017 r. poz. 1389) zarządza się, co następuje:

§ 1. Ulicy 23 Stycznia położonej w miejscowości Wągrowiec nadaje się nazwę **Pawła E. Strzeleckiego**.

§ 2. Zarządzenie zastępcze wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Wielkopolskiego.

Wojewoda Wielkopolski
(-) Zbigniew Hoffmann

UZASADNIENIE

Zgodnie z dyspozycją art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 1 kwietnia 2016 r. o zakazie propagowania komunizmu lub innego ustroju totalitarnego przez nazwy jednostek organizacyjnych, jednostek pomocniczych gminy, budowli, obiektów i urządzeń użyteczności publicznej oraz pomniki, zwanej dalej: „ustawą”, obowiązujące w dniu wejścia w życie ustawy nazwy budowli, obiektów i urządzeń użyteczności publicznej, w tym dróg, ulic, mostów i placów, upamiętniające osoby, organizacje, wydarzenia lub daty symbolizujące komunizm lub inny ustrój totalitarny lub propagujące taki ustrój w inny sposób, właściwy organ jednostki samorządu terytorialnego albo związku jednostki samorządu terytorialnego lub związku metropolitalnego zmienia w terminie 12 miesięcy od dnia jej wejścia w życie. Zgodnie natomiast z art. 6 ust. 2 ustawy w przypadku niewykonania obowiązku, o którym mowa w ust. 1, wojewoda wydaje zarządzenie zastępcze, w którym nadaje nazwę zgodną z art. 1 ustawy, w terminie 3 miesięcy od dnia, w którym upłynął termin, o którym mowa w ust. 1.

W związku z tym, że ustawa weszła w życie 2 września 2016 r. właściwe organy jednostek samorządu terytorialnego utraciły z dniem 2 września br. kompetencje do dokonywania zmian nazw w oparciu o przepisy art. 6 ust. 1 niniejszej ustawy. Obowiązek nadania nazwy spoczywa w takim przypadku na wojewodzie.

Mając na uwadze, że wydanie zarządzenia zastępczego przez wojewodę wymaga opinii Instytutu Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu potwierdzającej niezgodność nazwy obowiązującej w dniu wejścia w życie ustawy z art. 1 (art. 6 ust. 3 ustawy), Wojewoda Wielkopolski pismem z 18 września 2017 r. znak: KN-I.4102.9.2017.21 zwrócił się do Instytutu Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu z wnioskiem o wydanie stosownej opinii. Pismem z 3 listopada 2017 r. znak: BUW-940-234(52)/17 Dyrektor Biura Upamiętniania Walk

i Męczeństwa poinformował, że w ocenie Instytutu Pamięi Narodowej - Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu nazwa ulicy 23 Stycznia w miejscowości Wągrowiec jako odnosząca się do konkretnych wydarzeń z roku 1945 jest niezgodna z art. 1 ust. 1 ustawy. Z dołączonej do ww. pisma noty historycznej wynika, że: „*Dnia 23 Stycznia 1945 r. nastąpiło wkroczenie jednostek Armii Czerwonej do miejscowości Wągrowiec – obecnie w woj. wielkopolskim. Zgodnie z propagandową praktyką władz komunistycznych wydarzenie to celebrowane było – niezgodnie z faktami historycznymi – jako »dzień wyzwolenia« oraz powód do wyrażania wdzięczności społeczeństwa wobec Armii Czerwonej. Tymczasem wbrew nadziejom Polaków, oczekujących odbudowy wolnego kraju po likwidacji okupacji niemieckiej, Armia Czerwona w latach 1944 – 1945 r. stała się narzędziem ponownej aneksji niemal połowy terytorium RP do ZSRS, zniewolenia całej reszty kraju oraz budowy w nim systemu komunistycznego w pełni zależnego od władz w Moskwie. Zajęcie ziem polskich przez Armię Czerwoną zapoczątkowało zarazem nowy okres martyrologii narodu polskiego (...). Stacjonowanie Armii Czerwonej/Sowieckiej w Polsce po roku 1944 uniemożliwiło odbudowę niepodległej Rzeczypospolitej Polskiej i było podstawowym czynnikiem, który zapewnił funkcjonowanie państwa komunistycznego na ziemiach polskich objętych dominacją ZSRS. Waga tych faktów sprawia, iż przedmiotowa nazwa, honorująca moment wkroczenia Armii Czerwonej do wymienionej miejscowości, spełnia rolę daty symbolizującej komunizm”.*

Nazwa ulicy 23 Stycznia nie została przez Radę Miejską w Wągrowcu zmieniona w ustawowym terminie, a obowiązek jej zmiany został potwierdzony przez Instytut Pamięi Narodowej.

Działający przy Wojewodzie Wielkopolskim Zespół do spraw wykonania ustawy o zakazie propagowania komunizmu lub innego ustroju totalitarnego przez nazwy budowli, obiektów i urządzeń użyteczności publicznej (zwany dalej: „Zespołem”), przedłożył organowi nadzoru nową propozycję nazwy ulicy. Wojewoda Wielkopolski biorąc pod uwagę propozycję przedstawioną przez Zespół postanowił nadać niniejszej ulicy nazwę Pawła E. Strzeleckiego. Paweł Edmund Strzelecki urodził się 20 lipca 1797 r. w Głuszynie k. Poznania. Bardzo mało wiadomo o jego dzieciństwie i młodości. Polski podróżnik, geolog, geograf, badacz i odkrywca. Uczestniczył w Powstaniu Listopadowym. Pierwszy Polak, który podjął indywidualną podróż naukową dookoła świata, w trakcie której:

- w latach 1834 – 1835 prowadził wielotematyczne badania przyrodnicze w Ameryce Północnej (Appalachy, Floryda, Meksyk). Najważniejsze odkrycia z tego okresu to złoża rud miedzi w Kanadzie (nad jeziorem Ontario). W Ameryce Południowej badał tamtejsze wulkany i złoża surowców mineralnych (Argentyna, Peru, Ekwador),
- w 1836 r. prowadził badania geologiczne i obserwacje meteorologiczne w Ameryce Południowej (Brazylia, Urugwaj, Chile),
- w 1838 r. kontynuował badania na Hawajach i wyspach Polinezji,
- lata 1839–1843 to okres eksploracji Australii, Nowej Zelandii i Tasmanii.

Podczas pobytu w Australii zbadał najwyższe pasmo górskie tego kontynentu – Wielkie Góry Wododziałowe, a jego najwyższy szczyt nazwał na cześć przywódcy insurekcji Górą Kościuszki (*Mt. Kosciuszko*). Po południowo-wschodniej stronie gór odkrył krainę, nazwaną przez siebie Gippsland. Strzelecki opracował też szczegółową i pierwszą tak dokładną mapę geologiczną Nowej Południowej Walii i Tasmanii. W 1843 r. powrócił do Europy, a dwa lata później wydał w Londynie pierwszą naukową książkę o Australii: „Fizyczny opis Nowej Południowej Walii i Ziemi van Diemena”. Był członkiem The Royal Society of London (od 1853 r.). Paweł Strzelecki był członkiem brytyjskiej organizacji British Relief Association. Zmarł 6 października 1873 r. w Londynie i został pochowany na cmentarzu Kensal Green. W 1997 r. jego prochy sprowadzono do kraju i złożono w Krypcie Zasłużonych Wielkopolan w podziemiach kościoła św. Wojciecha w Poznaniu.

Wojewoda Wielkopolski mając na względzie fakt, że proponowana nazwa ulicy nie narusza dyspozycji art. 1 ustawy, a sylwetka Pawła Edmunda Strzeleckiego zasługuje na wyeksponowanie, postanowił nadać ulicy nazwę Pawła E. Strzeleckiego.

Biorąc pod uwagę powyższe wydanie zarządzenia jest konieczne i uzasadnione.

POUCZENIE Niniejsze zarządzenie zastępcze może być zaskarżone do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Poznaniu z powodu niezgodności z prawem w terminie 30 dni od daty jego doręczenia, za pośrednictwem Wojewody Wielkopolskiego.